

BIJ DE HAND GEVAT

door

THEODORUS AVINCK

THEODORUS AVINCK

Theodorus Avinck diende in de tweede helft van de 18e eeuw de gemeente van Utrecht als ouderling. Hij ging voor in de onderlinge bijeenkomsten, die op gewone weekdagen, met goedvinden van de kerkenraad, werden gehouden.

Zijn verhandelingen werden zeer gewaardeerd door zijn vrienden. Op hun aandringen werden ze uitgegeven in totaal drie bundels, resp. in de jaren 1779, 1780 en 1787.

Deze verhandelingen werden in 1843 herdrukt en uitgegeven in twee delen: "Bundel van Praktijkale Verhandelingen over eenige Schriftuurteksten" door Theodorus Avinck, Th Z.

De 'verhandeling' die u hierbij wordt aangeboden is herschreven in de taal en stijl van het hedendaagse Nederlands uit het tweede deel van genoemde herdruk, blz. 437-453.

Ook eerder werden preken van Theodorus Avinck over Psalm 73 in de Reveilserie uitgegeven. Die over vers 24a als nummer 219, die over vers 25 als nummer 419, en die over vers 26 als nummer 267.

-.-.-.-.-

BIJ DE HAND GEVAT

door

THEODORUS AVINCK

"Ik zal dan gedurig bij U zijn; Gij hebt mijn rechterhand gevat".

Psalm 73 vers 23

Het boek Psalmen bestaat uit vijf delen. Het derde deel begint met Psalm 73, die we nu behandelen, en loopt tot en met Psalm 89. De dichter wordt genoemd in het opschrift. Dat was Asaf. Een aantal geleerden denkt daar anders over. Zij denken dat David alle psalmen heeft gedicht. Deze mening is allang achterhaald. Nog onwaarschijnlijker is de mening van hen die Psalm 73 aan Mozes toeschrijven. Ik ben van mening, zoals de meesten, dat Asaf de dichter is. Het voorzetsel kan zowel worden vertaald met 'voor' als met 'van'. Zo is ook bij de 75ste psalm de eerste zin vertaald met: een psalm voor Asaf. Volgens de kanttekenaren is de auteur hoogstwaarschijnlijk David. Hiertoe is geen aanleiding, want de stof en de stijl zijn van Asaf. Taalkundigen wijzen erop dat het aansluit bij het slot van de vorige psalm. We weten niet precies bij welke gelegenheid deze belangrijke psalm is gedicht. Over het algemeen wordt aangenomen dat het de dood zou zijn van Absalom, die plotseling werd weggerukt in de bloei van zijn leven en in zijn voorspoed.

Wat betreft de inhoud en het doel kunnen we de tekst niet profetisch noemen. Wel is het een heerlijke en troostrijke les die hierop neerkomt, dat iedere ware begenadigde werkelijk hoogst gelukkig is, wat hem ook door Gods voorzienigheid mag overkomen.

Dit belangrijke leerstuk van de voorzienigheid, dat zo'n grote invloed heeft op de praktijk van ons leven, behandelt de dichter op deze manier: eerst noemt hij een korte stelling. Daarna toont hij dit aan uit zijn bevinding en breidt hij het verder uit (vers 2-23). In deze uitbreiding beschrijft hij eerst zijn treurige toestand, hoe hij in droevige twijfel en verzoeken geraakt was. Dat was ontstaan, nadat hij de voorspoed van de goddeloze zag (vers 2-8) en de tegenspoed van de rechtvaardige (vers 9-16).

Dan vertelt hij hoe hij uit de strik gered werd en hoe hij die twijfel en het ongeloof te boven kwam (vers 17-22). Uiteindelijk vernieuwt hij zijn heilige keus in vers 23a, nadat hij temeer overtuigd was van de stelling in vers 1, en geeft daar de redenen van in vers 23b tot 28.

In deze verzen zien we de nuttigste en meest kostbare waarheden, die Gods kinderen onderwijzen, bemoedigen, besturen en vertroosten. Ook kunnen ze dienen tot het uitlokken, ontdekken en overtuigen van onbekeerden. Dit lokte mij uit om dit bijbelgedeelte met u te overdenken.

De Heere zij bij ons, nu en in de toekomst, met Zijn genade en Zijn Geest.

Nu letten we op de kostbare *keus* van Asaf en de reden ertoe. We moeten dus op twee dingen letten:

1. De keus van Asaf.
2. De reden van die keus.

1.

Wat het eerste betreft, de keus is: 'Ik zal dan gedurig bij U zijn'. De manier van spreken is volgens taalkundigen sierlijk, maar tegelijkertijd ook afgebroken. Eigenlijk staat er: en ik bij U. De Latijnse vertaling heeft ook kort en krachtig: en ik ben met U. Deze afgebroken stijl in het spreken, legt er een sterke nadruk op en geeft ons een idee van de hevigheid van de emoties van Asaf (we gaan er vanuit dat hij de schrijver is). Het is alsof de dichter, overstelpt met heilige gevoelens, allereerst wil zeggen dat hij zich schaamt over zijn opstandige gedrag: en ik bij U. Ik, die me zo slecht heb gedragen, die zo mopperde en met U twistte. Ik oordeelde zo onbezonnen en ik koesterde zulke verkeerde begeerten. Zoals wordt uitgedrukt in dit lied:

Dit is de roem van Zijn genade,
Dat een Koning met een kwade¹,
Dat een algenoegzaam God,
Wordt eens zondaars deel en lot!
Dit zal zijn het eeuwig wonder,
En daar boven, en hier onder,
Voor de ziel, die gij verkiest
Dat zij zich daarin verliest.

Vervolgens zal het de diepte van zijn liefde tonen: Ik bij U, Die mijn dierbare Bondsgod, mijn Bewaarder, mijn Beschermmer en volkomen Goed bent. Vraagt u me: wil je ook weggaan? O nee, ik bij U.

Ook staat de afgebroken stijl de hartelijkheid en ernst niet in de weg. Hij hoefde er niet lang over te denken. De keus lag op de bodem van zijn hart. Ten slotte geeft het de grote betrok-

¹ In de oorspronkelijke tekst staat voor kwade het woord *made*, dat is *worm*. De strekking is dat een Koning Zich met een zondig en zwak mens wil bemoeien. Hertaler.

kenheid van de dichter aan, waardoor hij geen woorden kon vinden om zijn emoties gepast uit te spreken. Dit leren we uit deze afgebroken stijl. Toch respecteren wij dat de vertalers de zinnen hebben aangevuld tot: ik zal dan gedurig bij U zijn.

Er zijn nog andere begaafde vertalers die het liever zo aanvullen: ik was nochtans gedurig bij U. Dan zou het de grondgesteldheid van het hart onder woorden brengen, de ongelovige en moedeloze vrees en twijfel waarin hij een tijd was geweest. Alsof hij wilde zeggen: Hoe ik ook door de list van de vijand en door eigen ongelof, onder Gods voorzienigheid, op donkere paden gezworven heb, ik bleef nochtans bij U en verliet U niet helemaal. Ook al ging mijn ongelovig hart en vleeselijk verstand, dat vijandig is tegen God, die donkere paden vrijwillig op. Bij mij bleef altijd strijd tussen vlees en geest, tussen geloof en ongelof. Toch kon ik nooit tot het ongelovige besluit komen om de Heere helemaal vaarwel te zeggen. Dit is op zichzelf wel waar, maar toch houden wij het bij de vertaling: ik zal dan gedurig bij U zijn.

Laten we nu deze woorden uitleggen. We zien:

- a. Wat Asaf ermee uitdrukt: ik zal dan bij U zijn.
- b. Wanneer hij bij God zou zijn: gedurig.
- c. Hoe het als een besluit voortkomt uit het voorgaande: ik zal dan gedurig bij U zijn.

Als eerste, Asaf getuigt: ik zal dan bij U zijn. De ene keer wordt gezegd dat de Heere bij en met de mens in het algemeen is en bij Zijn kinderen in het bijzonder. De andere keer wordt gezegd dat de mens bij de Heere is. Dit gaat overigens samen. Het laatste is het gevolg van het eerste. Ik zal nu niet spreken hoe God in het algemeen bij al Zijn schepselen is (Handelingen 17:18). Dit wordt hier niet bedoeld. De Heere is ook in het algemeen dichtbij Zijn kinderen als Hij met Zijn Woord, beloften, sacramenten en instellingen tot hen komt. In het bijzonder is Hij de ziel nabij als Hij komt met Zijn genade, Geest, licht, kracht, leiding en vertroosting. Zo was de Heere hier bij Asaf. Geen wonder dat hij zegt: ik zal bij U zijn. Dit kan als volgt worden gelezen:

– Ik zal *met* U zijn.

Voor alles zal ik kiezen voor Uw zalige gemeenschap.

't Is hier zo blij en heilig,
't Is hier zo vrij en veilig,
Ik zit in zoveel rust;
't Is niet al vreugd' en vrede,
Mijn ziel vindt dus met reden
Hier al haar heil en lust.

Als ik met U ben, zal ik steeds Uw kant kiezen en me bezighouden met Uw koninkrijk en Uw volk. Ja, maar ook: met U zal ik zijn. In alles houd ik mij U voor ogen (Psalm 16), zodat er berusting komt in mijn geloof en vereniging met U in mijn liefde. Op mijn bed zal ik met mijn gedachten steeds bij U zijn. Ik zal zoete gedachten van U hebben (Psalm 63). Kort gezegd: ik zal zijn met U, waar ik ook ben, in alle omstandigheden, wat me ook overkomt.

Met U leef ik, met U zweef ik,
Heere, door het goed en kwaad,
Met U sterf ik, met U erf ik,
Wat bij U te wachten staat.

– Ik zal *bij* U zijn.

Ik zal *bij* U zijn, bij U, HEERE, Adonai, Elohim, Jehova. Die namen heeft de dichter in deze psalm voor God gebruikt. Dat houdt allereerst in: ik zal bij U komen en U ootmoedig mijn schuld belijden, als mijn Elohim, mijn Verbondsgod, bij Wie vergeving is. Verder houdt het

in: ik zal bij U zijn als mijn Elohim, door steeds nieuwe geloofsoefeningen, waardoor ik steeds met het verbond instem en daar mijn sterkte en kracht uit put. Ook houdt het in: ik zal bij U zijn als de Adonai, de Grondzuil, mijn Rotssteen en Toevlucht, bij Wie ik schulde. Psalm 143: Bij U schuil ik, en ik zal bij U, de onveranderlijke Jehova zijn. Ik zal op die onveranderlijke trouw mij verlaten, bij U schuilen.

– Ik zal *voor* U zijn.

Maar ik zei ook dat je kunt lezen: Ik zal *voor* U zijn. Ik zal met ziel en lichaam, met al wat ik heb of ben, voor tijd en eeuwigheid voor U zijn en mij helemaal aan U en Uw zalige liefdedienst wijden. En schrijven met hart en hand: ik behoor de Heere toe.

Hier dus de korte uitleg van wat de dichter bedoeld had. We kunnen dit op twee manieren opvatten: of als een uiting van zijn wens, of als een verklaring van zijn liefde. Of nog liever, een verklaring van de keus van de dichter: maar mij aangaande, ik met, bij en voor de Heere, zoals in vers 28.

Mij aangaande, 't is mij goed,
Wat de wereld zegt of doet,
'k Wil mijn deel hun gaarne geven,
't Is mijn deel, dat ik gewis
Weet al wat mijn zieleleven
Bij de Heer' der heren is.

Het is vooral een geloofsverklaring, niet onzeker, nee: ik *zál* bij, met en voor U zijn. En wat was de grond van zijn geloof? Gods beloften en Zijn verbond (Jer. 32), Zijn eigenschappen en Zijn Namen. In één woord, alles wat God is en wat Hij heeft, vooral ook Zijn eed. Dit zijn onwrikbare zuilen waarop de dichter kon rusten en vertrouwen dat hij altijd bij de Heere zou zijn.

Maar wanneer zou hij bij de Heere zijn? Gedurig, steeds, overal en altijd. Niet bij vlagen, onder de genademiddelen, of als hij eens opgewekt was, nee, gedurig! In wegen van voorspoed om bewaard te worden voor een leven als Jeschurun² in hoogmoed, zelfverheffing, ijdelheid en zelfvertrouwen. In wegen van tegenspoed om genade van U te ontvangen om lijdzaam te zijn, om geheiligd te worden, te leren en vertroosting te ontvangen. In tijden waarin de liefde van God bijzonder ervaren en genoten wordt, om niet te steunen en me te verheffen op mijn aangename gestalte; voorbij te lopen aan de Gever en weg te lopen met de gift. In wegen van duisternis (Jesaja 60:10) om bewaard te worden voor moedeloosheid en voor de listen van de vijand, om puur te vertrouwen op de onzichtbare Christus en Zijn beloften. Micha 7 vers 8: "Als ik in de duisternis zal gezeten zijn, dan zal de Heere mij tot een Licht zijn".

In één woord: gedurig, altijd! In mijn leven en mijn sterven zal ik bij U zijn.

Nu rest ons nog te zien hoe deze tekst als een besluit voortkomt uit het voorgaande. De tekst is: ik zal dan gedurig bij U zijn. Sommigen lezen: hoewel ik *zó* was uitgegleden, toch zal ik gedurig bij U zijn. Mijn ontrouw zal Uw trouw niet teniet doen. In onze kringen, mijns inziens terecht, heeft men het voorgaande gezien als een reden: dan of daarom zal ik gedurig bij U zijn. Waarom? Omdat de Heere zo goed is voor Israël (vers 1). Omdat ik zo'n afzwervend en dwalend schepsel ben. Omdat ik, als ik buiten Gods heiligdom ben, blootlig aan zoveel verzoeken en twijfel. Omdat ik helemaal afhankelijk van de Heere ben. Omdat de Heere mij steeds overeind moet helpen. We zullen deze redenen later verder bespreken. Maar misschien heeft iemand van Gods kinderen al gedacht: Gaat het niet teveel over Asaf? Is dat geen zelfverheffing? Hoe kan iemand, die zijn afzwervend bestaan kent, zo brutaal zeggen: ik zal dan

² Jeschurun is een andere naam voor het volk Israël.

gedurig bij U zijn? Ik durf hem dat niet na te zeggen. Mijn antwoord is: Hij spreekt uit wat zijn oprechte keus was. Daarvan was hij zich ten volle bewust. Dat hoort bij het wezen van de genade, dat niet op zichzelf ziet, maar op de Heere. Daarom laat hij er direct op volgen: Gij hebt mijn rechterhand gevat.

2.

In de tweede plaats: de reden van Asafs keus. We gaan nu de verklaring na en hierin zullen we:

- de reden op zichzelf bekijken; en
- hoe deze reden zich als een grond van vertrouwen aandient.

De reden is: Gij hebt mijn rechterhand gevat. In deze reden zien we wat het zeggen wil dat de Heere Asaf bij de rechterhand gepakt had, wanneer dit gebeurde en het bijzondere van die manier van spreken.

De Heere had Asaf bij de hand gepakt, dat wil zeggen, Hij had hem uitgeleid. Zo wordt het ook gebruikt om Israëls uitleiding uit Egypte aan te geven. Zo wordt het in Jeremia 32 gebruikt, waar de Heere zegt: En hebt Uw volk Israël uit Egypteland uitgevoerd, door tekenen en door wonderen, en door een sterke hand, en door een uitgestrekte arm. Zo had de Heere Asaf uit zijn natuurstaat gevoerd en hem uit het diensthuis van Faraó geleid.

We vinden het ook in Ezechiël 17 over Israël: Hij heeft de eed veracht, brekende het verbond, daar hij (ziet!) zijn hand gegeven had. Zo had de Heere hem bij de hand gevat en nam hem ook op in het verbond. De Heere strafte Asaf, maar bracht hem ook in het verbond.

De zegswijze drukt ook de allersterkste vriendschap en gemeenschap uit. Paulus zei van de gelovigen dat ze hem de rechterhand van gemeenschap gaven (Gal. 2). Zo had de Heere Asaf vriendschap bewezen, in Zijn Zoon.

Verder drukt dit ook uit dat Asaf daadwerkelijk leeft met hulp en ondersteuning. In Jes. 41:13 staat de belofte: Ik, de HEERE uw God, grijp uw rechterhand aan, Die tot u zegt, vrees niet, Ik help u. Zo had Asaf uitredding, hulp en ondersteuning van God ontvangen in zijn moeilijke wegen, waarvan hij eerder spreekt. Ook betekent het bewaring: De Heere is aan mijn rechterhand, ik zal niet wankelen, Psalm 16. De Heere had Asaf tot nu toe bewaard en Hij zou hem verder ook bewaren. Als laatste drukt het ook Gods vaderlijke en herderlijke leiding uit. De Heere Zelf gebruikt deze woorden zo in Jesaja 45: Zo zegt de Heere tot Kores, wiens rechterhand Ik vat, die Ik leide. Het herinnert ons eraan hoe de Heere hem geleid had en verder leiden zou. We hopen hier later op terug te komen.

Maar wanneer had de Heere zijn rechterhand zo vastgepakt? Want hij zegt: Gij hebt dit gedaan. We kunnen zeggen dat de Heere hem steeds bij de hand pakte, namelijk toen de Heere hem ontdekt had, hem de Borg liet zien, hem in het verbond opnam, en Zijn liefde en vrede in hem uitstortte, toen Hij Asaf meerdere malen verzekerde van Zijn onveranderlijke liefde. Ook in de heilige tempeldiensten, toen Hij hem steeds verder leidde op zijn weg, maar ook in iedere ontdekking aan zichzelf en de weg van verzoening. Zo kreeg hij nieuwe kracht om zijn plicht te kunnen doen, in elke hulp en uitredding. Dit was een voortdurend vatten bij de hand.

Laten we nu kort het bijzondere van deze uitspraak nagaan. Ieder woord is belangrijk. Gij hebt mijn rechterhand gevat, niet ik de Uwe, maar U de mijne. Niet alleen in het begin toen ik, lijdelijk, niets aan mijn levendmaking deed en U mij uit het vuur redde als een stuk brandhout. Maar gedurig verder op de weg moet ik zeggen: U, God des aanzien, Adonai, Elohim, Jehova, God van de eed en van het verbond. U Die als de Adonai de vaste, onbeweeglijke Grondsteen bent, machtig om mij te dragen. U Die als de Jehova de onafhankelijke en onveranderlijke bent, U hebt mij zo bij de hand genomen, dat U mij niet meer loslaat. Het is een

zinspeling op de manier van handelen van een sterke, trouwe en liefdevolle Vader, Die Zijn kind bij de hand pakt. Het is alsof hij wil zeggen: U komt de eer van mijn licht, kracht en sterkte toe. Dat wil Asaf nu verwoorden als hij zegt: Gij hebt mijn rechterhand gevat.

Laten we nu zien hoe hij het opvat als een grond en reden van zijn vertrouwelijk spreken. De uitleggers en sommige vertalers vullen het aan met het woord *want* of *dewijl*. En terecht, want Asaf geeft hier de reden van zijn keus.

Het kan worden opgevat als een reden van rechtvaardiging van zijn keus, alsof hij wil zeggen: het is niet meer dan eerlijk dat ik gedurig bij U ben. Want dat is toch het doel waartoe U me bij de hand hebt genomen? Dit vereist het verbond waarin ik met U sta. Dit eist de dankbaarheid die ik aan U, Uw trouw en goedheid verschuldigd ben.

Het kan ook worden opgevat op deze manier: Asaf, hoe kunt u zo stellig en zeker zeggen: ik zal bij U zijn? Omdat de Heere mijn rechterhand gevat heeft. Uit mijzelf zou ik niet durven geloven dat ik bij de Heere zou blijven. Maar nu Hij mijn rechterhand gegrepen heeft, zelfs toen ik nog Zijn vijand was, en later toen ik van hem afdwaalde, zal Hij mij niet loslaten. Hoe is dit mogelijk? God komt niet op Zijn genade en roeping terug. Als ik in het verbond ben gekomen, dan zal het grote goed van het verbond ook voor mij zijn. Doordat Hij mijn rechterhand heeft gevat, heeft Hij Zijn liefde aan mij betoond: maar die Hij liefheeft, die heeft Hij lief tot het einde.

Door deze korte uitbreiding van de tekst, het woordje *want*, zien we dat Asaf recht had om te zeggen: Ik zal dan gedurig bij U zijn, U hebt mijn rechterhand gevat.

Toepassing

Deze dierbare woorden zijn zo een weinig uitgelegd. Laten wij nu naar onszelf kijken. Hoe staat het er met ons voor, mijn lieve vrienden? Kunnen wij dit Asaf nu oprecht nazeggen: ik zal dan gedurig bij U zijn? Is Asafs grondkeus nu ook de keus van uw hart, om teer en ootmoedig met de Heere te leven? Welk antwoord geeft u hierop? Antwoord toch onbedrieglijk en oprecht.

Dit kunt u, die zo weinig aan de Heere denkt en zo weinig over Hem spreekt, toch niet zeggen. U, die het met Jezus' volk niet kunt uithouden, maar wel met Zijn vijanden, de duivel, de wereld en de zonde. U, die niets voor de Heere over hebt. In één woord: u die nog in uw natuurstaat leeft en onbekeerd, onverzoend en gerust en blij verder leeft. Bent u nog onbekeerd, dan kunt u geen gemeenschap met God hebben. Daarover is geen twijfel. Bedenk toch dat God en de mens door de zonde vijandig tegenover elkaar staan. Nu kunnen we als vijanden geen gemeenschap hebben met elkaar.

Het is wel waar dat God ons in het Evangelie Zijn hand van vriendschap toesteeft. Maar als u die hand niet aangrijpt zoals u, onbekeerd mens, tot nog toe niet gedaan hebt, is het tot verzwarening van uw schuld en ongeluk. Van uw kant haat u God, of u het ziet of niet. U staat in vijandschap lijnrecht tegenover God. Hoe zou u het dan kunnen, om gedurig met God te zijn en met Hem om te gaan, die uw Vijand is? Dit zou u niet kunnen uithouden.

Maar ongelukkigen, met wie het er zó voorstaat, u mist in de eerste plaats dat zoete, aangename, heerlijke, verfrissende wat hier wordt ervaren. Als u daar ooit de smaak van te pakken had, wat zou de aarde en het aardse op een lage plaats komen te staan. Als u ooit had geproefd en gesmaakt hoe goed de Heere is, dan zou u zelfs niet voor de hele wereld willen ruilen. Alles zou bij die glans in het niet vallen. Maar dit mist u. U mist de hemel op aarde. U mist ook alle bemoedigingen en troost in moeilijke omstandigheden waaraan u bent onderworpen in deze wisselvallige wereld. Ja, u staat ervoor open dat u vergaat (vers 27). Bedenk dit eens, als u zo sterft, moet u eeuwig van de Heere gescheiden blijven, als u dat vreselijke 'gaat weg van Mij' zult horen. O, gaf God er u maar besef van. Nu kunt u nog met God in vriendschap en

vrede hersteld worden. Hij reikt u de rechterhand in het Evangelie toe. Hij roept daar tot u: Grimmigheid is bij Mij niet. U moet Mijn sterkte aangrijpen en u zult vrede, ja vrede met Mij maken. Hij reikt u in Zijn liefde de rechterhand in Zijn Zoon toe. Arme zondaar, hoe zult u ontvluchten als u op zo'n grote zaligheid geen acht geeft? Als u in erkenning en diep besef van uw ellendige en verloren toestand in geloofseerbied uw hand niet uitsteekt? Hij reikt ons de verbondshand toe, met vriendelijke nodigheden, door u te tonen dat het verbond goed, gepast en noodzakelijk is. Treed toch in dit verbond.

Mijn vrienden, ik hoop dat u inziet dat uw verbond met de duivel, de wereld en de zonde u voor eeuwig rampzalig maakt en dat u met dat verbond eens zou instemmen zoals het u in Christus wordt aangeboden!

Ik heb nog een bijzonder woord tot u, die met Asafs keus zou instemmen, maar die Hem in Zijn vertrouwend spreken niet durft navolgen. Ik bedoel u, die het als uw zaligheid ziet om teer en nauwgezet te leven voor de Heere, maar die geen geloofsvrijmoedigheid heeft om te zeggen 'ik zal gedurig bij U zijn', omdat u niet kunt geloven dat de Heere uw rechterhand gevat heeft. Ik zal u nu niet vragen hoe u bent gekomen aan die hevige verlangens en begeerten om gemeenschap met God te hebben in Christus. Ik zal u niet vragen of u zulke mooie gedachten van uw verdorven natuur hebt. Door verbeterde natuurkrachten misschien? Dacht u dat tegen de Bijbel en de leer van de Hervorming in, zulke vruchten in de akker van een onvernieuwd hart kunnen groeien? Ik houd mij liever aan de Bijbel en de catechismus, die mij leren dat ik zo totaal verdorven ben, dat ik onbekwaam ben tot enig goed en geneigd tot alle kwaad. Ik kan zonder de Heilige Geest geen één geestelijke vrucht voor God voortbrengen. Ik zeg dat ik dit niet zal vragen, maar u moet het wel overdenken. Het is u tot aanmoediging. Maar kom, antwoord eens te goeder trouw. Zou het niet uw grootste zaligheid zijn, als u voor de Heere leven mocht? En dat u des te inniger en liever met Hem geloofsgemeenschap mocht oefenen? Ja, zegt u. Waarom staat u dan te dralen? Waarom pakt u die hand niet aan, die u in het Evangelie wordt aangereikt? Ja, zegt u, wist ik maar dat de Heere mij Zijn hand toereikte. Twijfelt u hier nog aan? Luister, er staat in Jesaja 65 vers 2 dat Hij Zijn handen uitstrekt naar een weerstrevend volk. Tot wie strekt Hij Zijn hand uit? Tot een tegensprekend volk. Wat u ook bent, in ieder geval bent u het die God tegenspreekt.

Hoe lang hebt u het kloppen, Gods roepstem, tegengestaan, eer u de zonde en de wereld wilde verlaten? En staat u nu nog de roeping van het Evangelie tegen door het ongeloof? Ja, zelfs op dit moment, door te weigeren te geloven? Wist u dan niet dat zelfs uw ongelovig handelen u ook moest leren dat de hand tot u wordt uitgestrekt?

U zegt: ja, ik kan nog wel geloven dat de Heere Zijn hand naar me uitstrekt, maar ik kan mijn lamme hand niet uitsteken om Zijn hand aan te pakken. Hoe zalig is het dan dat de Heere eerst u bij de hand wil nemen! Als u dan maar uw hand niet door ongeloof terugtrekt. Zucht veel om de Geest van het geloof. Het is door de Geest dat de Heere de rechterhand vat. Dan geeft u uw hand door instemming. Roep dan toch veel om de Geest en steek uw geloofshand uit. Zeg met geloofsinstemming van uw hart:

Nu geef ik op deez' uur en tijd,
Aan Jezus mij voor eeuwig.
Nu laat ik los, ik grijp nu aan,
't moet eeuwig met mij wel vergaan,
Dit zal mij nooit berouwen;
Ik geef mij weg, met al mijn schuld,
't Is Jezus, Die mijn hart vervult,
Nu mag 'k op Hem betrouwen.

Gelukkige Asafs, ik had nog veel tot u te zeggen, maar de tijd is bijna om. De volgende keer, zo de Heere wil, hoop ik wat meer tot u te spreken. Alleen kort nog enkele dingen. Asafs taal was u niet vreemd. Bent u niet bij één of ander woord bepaald waarvan u zeggen moest: dit is de taal van mijn hart? Ja toch? Dan is immers duidelijk, God heeft u bij de hand gepakt en u op de weg gebracht. Hij greep u, wat een zaligheid! Hij greep u aan en leidde u uit met een machtige arm en een sterke hand. De één wat harder, de ander wat zachter. De één riep Hij van de zonde vandaan als een stuk brandend hout uit het vuur. Hij greep u met een sterke hand als met geweld. De ander trok hij zacht als met koorden van liefde. Hoe het ook zij, u werd door de Heere aangegrepen. Iedere geloofsoefening is een grijpen van Jezus. Want wij kunnen vervolgens evenmin de Heere aannemen, of we moeten weer bij de rechterhand gevat worden. Met recht zegt de kerkvader Bernardus over Hooglied 3: De Bruid zegt: ik heb Hem vastgehouden, maar toch wordt zij juist vastgehouden door Hem. Hem, Die zij vasthield. Van Wie ze ergens anders zegt: Gij hebt mijn rechterhand gevat. Zij houdt vast door aangrijpen en vasthouden van het geloof. Maar hoe zal zij vasthouden als zij zelf niet vastgehouden wordt? Onveranderlijke barmhartigheden en goddelijke trouw. Een waarachtige en nadrukkelijke uitspraak. Hoe rustig kunt en mag u dan zeggen: Ik zal dan gedurig bij U zijn!

Ja maar, dat durf ik niet te doen, zal iemand zeggen. Waarom niet? Omdat ik er zo weinig van beleef. O, laat u dat diep vernederen voor de Heere, maar werp uw vrijmoedigheid niet weg. Als u op uzelf kijkt, dan stem ik het toe, dat u met een voornemen van het hart, of met uw keus, niet bij de Heere zult blijven. O nee, ieder ogenblik dwaalde u van de Heere af. Maar zie op Hem, Die uw rechterhand gegrepen heeft.

Asaf zag ook niet op zichzelf, toen hij zo vol vertrouwen sprak. Want zijn ondervinding had hem allang anders geleerd. Hij was niet bij de Heere, toen hij zo ongelovig en moedeloos redeneerde. Nee, toen kende hij grondig zijn afzwerwend bestaan, want toen hij bij de Heere was in Zijn heiligdom, sprak hij ineens anders.

Is uw rondzwerwend en afdwalend bestaan u tot last? Voor wie van de oprechten, als ze niet ver van hun hart leven, is het niet tot last? Wat is dan de oorzaak ervan? Die is alleen dat u de hand teveel van de Heere losrukt. We zijn net als de stugge kinderen. Wij willen de hand die ons veilig leidt niet vasthouden. We zijn er te trots voor. We willen alleen gaan, maar vallen voortdurend. Kijk, dit is de enige reden. U moet door geloof vasthouden, of u valt! Kom, neem toch steeds de toevlucht tot God door het geloof. De hand, die u gegrepen heeft, heeft u zo goed vastgepakt, dat u in wezen niet meer kunt loskomen. U mag van uw kant de Springader van het levende water voor een bepaalde tijd willen verlaten, dat is een droevige toestand, maar het zal niet voor altijd zijn. De belofte ligt er: Ik zal Mijn vrees in uw hart geven, zodat u van Mij niet zult afwijken.

Het kan zijn dat de Heere uw hand schijnt los te laten. Maar wees niet bang, het zal nooit helemaal zo zijn, want God spreekt ook deze belofte: Ik zal van achter hen niet afwijken. Het kan wel eens zijn, dat u door het losrukken van de hand struikelt, ja, valt, maar er is een verborgen oog dat u nagaat, een verborgen hand die u blijft ondersteunen en zelfs weer opricht. Het gebeurt soms dat u niet kunt wandelen op de wilde golven van de woeste zee en door ongelooft begint te zinken. Maar dezelfde hand die Petrus oprichtte en hielp, zal u ook telkens worden toegestoken.

Als u, uit de kracht van dat vatten bij de hand, gedurig bij de Heere bent, dan ligt er ook de belofte die zeker vervuld zal worden, dat Hij u zal opnemen in heerlijkheid. Dan zult u altijd bij de Heere zijn. Laat ons elkaar steeds met deze woorden vertroosten.

Nu eindig ik, godzaligen, met u toe te roepen:

Komt, vromen, komt, verkoren vaten;

Jehova is bij die Hem vreest,
God is bij u in alle staten,
Gij zijt bij Hem, door Jezus' Geest;
Onthaalt Hem dan veel in uw harte,
Looft Hem met hart en mond te zaam,
Zijn bijzijn heelt uw zielesmartten;
Uw bijzijn is Hem aangenaam.
Bewoner van onz' ziel en harte;
Blijf Gij bij ons, vat onze hand,
Opdat ook wij in vreugd en smarte,
U blijven bij in elke stand.

AMEN